

Samråd med anledning av Hyttetorvs Torv AB:s kommande ansökan om tillstånd för täkt av torv samt markavvattning på fastigheterna Elensås 1:14, 1:16 och 1:18 m. fl. i Alvesta kommun.

Naturskyddsföreningen motsätter sig att Hyttetorvs Torv AB utökar uttaget till mer än vad företaget tidigare beviljats. Vi motsätter oss att torvtäkten utökas och motsätter oss vidhörande markavvattning.

1. Myrar är viktiga för vattenhushållning. Myrar tjänar som magasin för vatten såväl vid torka som vid översvämning. Myrar är viktiga för vattnets rening i landskapet då de bromsar upp vattenflödena. Att dika ut myrarna påverkar grundvattennivån i omgivningarna men också vattenkvaliteten och vattenflödena nedströms. Delar av avrinningsvattnet tillhör Mörrumsåns vattensystem genom bland annat Opparydsån. Detta system ingår i Natura 2000-nätverket av skyddade områden. Det planerade utökade området vatten går i första hand söderut till sjön Gryten och sjön Femlingen. Femlingen är en källsjö till Helgeåns vattensystem.
2. Mer vatten i landskapet begränsar brandrisk i skog och mark. Vid sjunkande grundvatten ökar brandrisken.
3. Myrar kyler klimatet genom sitt upptag av koldioxid. Torv tillväxer extremt långsamt ca 1mm per år. Den torv vi har idag har lagrats i tusentals år. Alltså väck inte torv som sover. Bortförd torv kan inte återställas. Globalt finns mer lagrat kol i myrar än i all världens vegetation. Orörda våtmarker är långsiktiga kolsänkor som skall bevaras för största möjliga klimatnytta. Vitmossornas förmåga att hålla vatten skapar en syrefri och blöt miljö och torv bildas. Vitmossorna bildar också syror som ger en miljö med lågt pH. Vid avvattning bryts torvbildningen fylls torven med luft och syre och materialet bryts ned och koldioxid bildas och klimatet värms upp. Dikade marker står för växthusgasutsläpp som motsvarar hela den svenska personbilstrafiken eller 20% av växthusgasutsläppen.
4. Vi ifrågasätter också behovet av torv då flera nya täkter beviljats tillstånd och att ny lagstiftning har föreslagits för att ersätta torv som jordförbättringsmedel med andra material. I Finland håller man på att reducera torvbrytningen med bidrag från EU. De nya reglerna från EU

gäller återställande av natur genom att minska torvbrytning och att restaurera myrmarker.

5. Myrar har ett säreget växt- och djurliv. För tjäder och orre är myrar helt avgörande för deras födosök och spelplatser. Tjäder och orre förekommer relativt rikligt på myren. Orrspel har noterats vid flera tillfällen. För älgen är myrar viktiga ställen att svalka sig, hitta växter att äta. Tranbär, hjortron, myrlilja, silesår, flera trollsländor är andra arter på myrar. En fjärilsart är beroende av tranbär. 600 rödlistade arter är kopplade till våtmarker.
6. Gölar i myrar är "hotspot" för många djur och växter, de sprudlar av liv. På den planerat utökade delen finns en göl. Gölen (se bild nedan) har minskat i storlek sedan förra utökningen av täkten troligen genom vidhörande grundvattensänkning. Ett tecken på detta är att det har bildats en "vall" i kanten av gölen. Idén att skydda gölen med en skyddszon (se underlaget) på 40 m är inte seriöst. Gölen kan endast skyddas om täkt inte sker och att myren återställs.
7. Myren växer igen med träd bland annat beroende på att den omgivande avvattningen har resulterat i att grundvattnet sjunkit sedan 1990-talet och att trädens rötter "luftar" jorden så att syre kommer till torven. Det hotar det säregna växt- och djurlivet.
8. Jakt och friluftsliv försvinner då en myr omvandlas till en torvtäkt.
9. Vi föreslår att den myr som inte är torvtäkt idag (det utökade området) bevaras och skyddas genom att lämpliga diken läggs igen. Medel kan sökas från skogsstyrelsen. Eventuellt kan området bevaras som naturvårdsavtal eller biotopskydd.
10. Till MBK:n ska finnas:
 - En noggrann undersökning av växt- och djurliv på det område där utökning planeras. Viktigt att ordentlig rovfågelsinventering genomförs. Men också den förändring på omgivningarnas växt- och djurliv som en eventuell utökning kan medföra (i omgivningarna finns flera biotopskydd, nyckelbiotoper, naturvårdsavtal).
 - Rödlistade arter, signalarter och typiska arter ska anges.

- Tåktens påverkan på vattenhushållning och påverkan på vattenkvaliteten (humus, pH, gifter mm) i avrinningsområdena ska undersökas och anges.
- Tåktens påverkan på klimatet ska undersökas och anges.
- Befintlig tåkts efterbehandling och behovet av torv i framtiden ska anges och nya regler och lagar om torvens användning och dess ersättningsmaterial ska undersökas.

Alvesta 2026-06-22

Naturskyddsföreningen i Alvesta

Genom

Per Darell

072-5086686

per.darell@gmail.com

Gölen

Gölen